

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การจัดการเรียนการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ห้องประชุมราชนครินทร์ ชั้น ๔ สภาการพยาบาล
วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

อ.ดร.ปาริชาติ ชูประดิษฐ์

ภาควิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการเรียนการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต” จัดโดยสภาการพยาบาล ร่วมกับ มูลนิธิศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เรื่องการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตปฏิบัติการกิจในความรับผิดชอบได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและปลอดภัย (Entrustable Professional Activities: EPA) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน ให้มีความชัดเจนในเนื้อหาสาระจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีสื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานสากลและมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อผลิตบัณฑิตบัณฑิตพยาบาลให้มีความรู้ มีเจตคติที่ดี มีทักษะที่ถูกต้อง และปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและปลอดภัย สำหรับสนับสนุน ส่งเสริม และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

Entrustable Professional Activities: EPA คือ กิจกรรมที่มีความสำคัญมาก (critical activity) ที่บัณฑิตพยาบาลสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และปลอดภัย

EPA การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คือ บัณฑิตพยาบาลสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และปลอดภัย ในการสนับสนุน ส่งเสริม และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด ทั้งทารก/เด็ก ปกติและป่วย รวมถึงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของแม่ที่ทำงาน

แนวทางการเรียนรู้และการประเมิน EPA

ระดับที่ ๑ ให้นักศึกษาเป็นผู้สังเกตการณ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ

ระดับที่ ๒ นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลของผู้สอนอย่างใกล้ชิด

ระดับที่ ๓ นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลของผู้สอนอย่างห่าง ๆ

ระดับที่ ๔ นักศึกษาปฏิบัติได้เอง โดยไม่มีผู้สอนกำกับดูแล

ระดับที่ ๕ อาจให้กำกับดูแลผู้อื่นปฏิบัติได้

หมายเหตุ: สำหรับการศึกษาาระดับปริญญาตรี อาจปรับเหลือ ๔ ระดับ กรณีไม่ผ่านการประเมินให้ปฏิบัติซ้ำจนผ่านระดับ ๔

ร่วมวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาระ และประสบการณ์ในการช่วยเหลือ ส่งเสริม และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ได้แก่

- องค์ประกอบของน้ำนมแม่ เปรียบเทียบนมแม่กับนมผสม และประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- กลไกการสร้างและการหลั่งของน้ำนม
- กลไกการดูดกลืนน้ำนมแม่ของทารกปกติ/ ทารกเกิดก่อนกำหนด
- บันได ๑๐ ขั้น สู่ความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกปกติ
- หลักการของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกปกติ/ ทารกหรือเด็กป่วย

การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ได้แก่

- พัฒนาองค์ความรู้ สร้างความเห็นอกเห็นใจและความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือแม่ให้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - บูรณาการความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่ถูกต้องในการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจให้มารดาในระยะตั้งครรรภ์อยากเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - บูรณาการความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่ถูกต้องในการประเมินและดำเนินการให้มารดาในระยะคลอดสามารถเริ่มการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อ และให้ลูกดูดนมแม่
 - บูรณาการความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่ถูกต้องในการประเมินและดำเนินการให้มารดาในระยะหลังคลอดสามารถเริ่มการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การอุ้มลูกเข้าเต้าถูกต้อง ลูกดูดถูกวิธี และมารดาบีบเก็บน้ำนมถูกต้อง
 - บูรณาการความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่ถูกต้องในการประเมินและช่วยเหลือให้ทารกแรกเกิดป่วยหรือทารกไม่ครบกำหนดได้รับการป้อนหรือหยดหัวน้ำนมทางปาก (oral care) ให้นมแม่ทางสายให้อาหาร และกระตุ้นการดูดกลืนให้ทารกสามารถดูดกลืนนมแม่ได้เอง
 - บูรณาการความรู้ เจตคติที่ดี และทักษะที่ถูกต้องในการสื่อสารและสร้างแรงจูงใจให้แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน นมแม่ร่วมกับอาหารตามวัยถึง ๒ ปี หรือมากกว่า

รับฟังการวิพากษ์และการให้ข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เหล่าทัพ สถาบันการศึกษาสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และสถาบันเอกชน เพื่อนำผลการวิพากษ์ที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อไป